Aan de gemeenteraad

Datum	: 21 maart 2023
Zaaknummer	: 135533
Contactpersoon	: Dion Vreman
Telefoonnummer	: 026 377 2507

Onderwerp: Stand van zaken motie ‘Kosteloze naamsverandering van nakomelingen van tot slaaf gemaakte mensen’

Geachte voorzitter en leden,

Wij stellen u voor kennis te nemen van de stand van zaken met betrekking tot de uitvoering van de motie Kosteloze naamsverandering van nakomelingen van tot slaaf gemaakte mensen (21M218).

Inleiding
Voor sommige inwoners kan de achternaam een pijnlijke verwijzing zijn naar het slavernijverleden van de voorouders. Deze naam veranderen is moeilijk en kostbaar. Een aanvraag kan alleen worden ingediend via Dienst Justis en moet worden voorzien van een rapport van een psycholoog waaruit blijkt dat de indiener psychische hinder ondervindt van de achternaam. Met het aannemen van de motie ‘Kosteloze naamsverandering van nakomelingen van tot slaaf gemaakte mensen’ heeft uw raad het college opgeroepen om bij het Rijk ervoor te pleiten om de kosten voor de naamsverandering en het verplichte psychologische onderzoek af te schaffen, en om de kosten voor naamsverandering te vergoeden. In deze brief brengen wij u op de hoogte van de uitvoering van deze motie.

Oproep aan het kabinet voor versoepeling van eisen voor naamsverandering
Op 19 december jl. heeft het kabinet in een kamerbrief een reactie gegeven op het rapport van bevindingen van de Dialooggroep Slavernijverleden, getiteld 'Ketenen van het verleden'. In de brief schrijft het kabinet dat zij werkt aan een regeling die het voor nakomelingen van tot slaaf gemaakte mensen makkelijker maakt om de achternaam te veranderen. Uitgangspunt is onder andere dat een naamsverandering zo min mogelijk belastend is, dus zonder verklaring van een deskundige, en dat dit kosteloos is voor de aanvrager.

Als college zijn wij blij met het voornemen van het kabinet. Alleen de rijksoverheid kan de drempels met betrekking tot kosten en voorwaarden volledig wegnemen, en met de aankondiging van de regeling komt dit een stap dichterbij. Wij hebben de minister voor Rechtsbescherming een brief gestuurd waarin wij het belang van deze regeling ondersteunen en benadrukken (zie bijlage).
Vergoeding

Naar voorbeeld van de gemeente Utrecht, hebben wij een subsidieregeling uitgewerkt. Inwoners die een aanvraag indienen bij Justis voor een naamsverandering omdat deze naam voortkomt uit het slavernijverleden, komen daarmee in aanmerking voor een vergoeding. Deze regeling is nagenoeg klaar, maar gelet op de recente onderstaande ontwikkelingen maken wij hierin een pas op de plaats vanwege:

1. De aankondiging van het Rijk om de naamsverandering te vereenvoudigen en gratis te maken;
2. De door de raad aangenomen motie Vergoeding extra kosten aanpassing paspoort of rijbewijs in uitzonderlijke zwaarwegende gevallen (23M09).

Zoals gesteld in de hierboven genoemde motie, werken we op dit moment een voorstel uit waarin inwoners die om zwaarwegende redenen hun identiteitsdocument moeten wijzigen, een vergoeding kunnen aanvragen. Een uitgangspunt bij het aannemen van deze motie is dat alle inwoners gelijk behandeld moeten worden. We vinden het daarom belangrijk om met één regeling te komen met gelijke mogelijkheden en voorwaarden voor alle doelgroepen, inclusief de inwoners die hun achternaam willen veranderen vanwege het slavernijverleden van hun voorouders. Ook vinden we het belangrijk om de mogelijkheden voor vergoedingen voor naams- en/of geslachtswijzigingen helder en overzichtelijk te houden. Daarom kiezen we ervoor om één integraal voorstel uit te werken voor alle inwoners die om zwaarwegende redenen hun naam of geslachtsregistratie veranderen.

Communicatie

Voor de zomer komen wij met een voorstel waarin wij uitvoering geven aan de motie ‘Vergoeding extra kosten aanpassing paspoort of rijbewijs in uitzonderlijke zwaarwegende gevallen’ (23M09). In dat voorstel zullen wij ook ingaan op de inwoners die hun achternaam willen veranderen omdat deze voortkomt uit het slavernijverleden.

Hoogachtend,
het college van burgemeester en wethouders van Arnhem,

de secretaris,	de burgemeester,
J.H. de Baas	A. Marcouch

Bijlage

- Brief aan de minister voor Rechtsbescherming over naamsverandering voor nakomelingen van tot slaaf gemaakte mensen